

---

bijvoorbeeld in 1972 in de Goede Herderkerk in een Haarlemse nieuwbouwwijk, waar de communio weer een gezicht zou moeten krijgen. Nadien veranderden de tijden ingrijpend en kreeg het kerkgebouw ‘een andere sociaal maatschappelijke functie’. Het zal de schepper van het interieur om verschillende redenen pijn gedaan hebben dat dit gebeurde. Zijn commentaar blijft echter beperkt tot de vaststelling: ‘Het door mij gemaakte werk is naar verschillende kerken in Oost-Europa gegaan. Zo heb ik meegewerkt aan de wording van één Europa’.

Een belangrijk deel van de autobiografie is gewijd aan een wereld die in veel opzichten voorbij is gegaan. Waar zal nog een vader zijn grote gezin op de piano begeleiden bij het zingen van een potpourri van ‘Aan U, o Koning der eeuwen’, ‘Tantum ergo’ en ‘Hoe zachtjes glijdt ons bootje’? Van Leeuwen jr: ‘Dat gaf mij altijd een fijn gevoel’. Daarom is het goed dat dit – deze *petite histoire* – wordt vastgelegd. Zoals de werelddelen alleen kunnen schuiven dankzij het magma waarop ze drijven, zo verloopt de kerkgeschiedenis die in de handboeken wordt vastgelegd alleen dankzij die talloze

individuele levens. Hoe de ‘grote’ geschiedenis niet zonder die ‘kleine’ kan bewegen, blijkt daar waar de auteur vertelt dat aartsbisschop De Jong, die met de Gestapo als overbuur aan de Maliebaan resideerde, voor het rondbrengen van brieven die buiten het gezicht van de bezetter moesten blijven [zie ook de recensie van *Herderlijke brieven* elders in dit nummer] leden van het jongenskoor van de kathedrale kerk, onder wie ook hem, inschakelde: ‘Een aai over mijn bol [door de aartsbisschop] en een kruisje op het voorhoofd gaven mij vleugels om zo snel mogelijk de brieven te bezorgen’.

De *Memo reeks* van het Katholiek Documentatie beoogt ‘herinneringen aan het geleefde geloof van gewone en ongewone katholieken’ vast te leggen. Dit deel 27 is wat dit betreft geslaagd te noemen. Het boekje bevat drie clusters van elk acht pagina’s hoofdzakelijk in kleurendruk uitgevoerd fotomateriaal, waarin naast Van Leeuwens jeugd vooral diens werk wordt belicht. Daaronder het dodenmasker van – toen inmiddels – kardinaal De Jong (†1955), dat Van Leeuwen na diens dood hielp afnemen. Het onder de foto genoemde jaartal 1954 is onjuist. –